

Naast deze wantsensoort werden de Duikerwants en het Bootsmannetje of Rugzwemmer waargenomen. Deze laatste soort zwemt inderdaad op z'n rug en wel in een verbazend snel tempo.

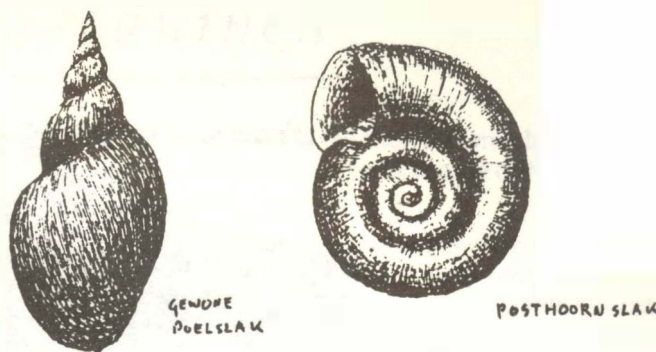
De opmerkelijkste wants, die bemachtigd kon worden, was de Waterschorpioen. Zoals zijn naam al aangeeft, lijkt hij enigszins op een Schorpioen. In elk geval is het even snel en eetlustig als zijn naamgenoot op het land. Zelfs in het aquarium deed zij zich nog te goed aan een soortgenoot, die juist aan het vervellen was. De Waterschorpioen is vrij zeldzaam en is verder, gezien zijn lengte (3 1/2 cm.), een opvallende verschijning.

In een sloot leven ook allerlei wormen, zoals platwormen en koordwormen.

Vooral de platwormen trokken de aandacht. Door zich steeds in te trekken en uit te strekken wisten zij zich toch met een behoorlijke snelheid door de bakken te verplaatsen. Opvallend was de *Dugesia lugubris* oftewel de *Lugubere platworm*. Door zijn heldere lichte ogen in zijn pikzwarte lijf leek hij zeker op een soort spook.

Een andere merkwaardige groep dieren is die van de bloedzuigers. Hiervan vonden we zelfs verschillende soorten. Doordat zij voor een belangrijk deel zijn aangevoerd op het bloed van andere dieren komen zij gewoonlijk bij ons over als een soort bloeddorstige parasieten. In wezen zijn zij zeker niet bloeddorstig en laten zij hun gastheer geheel in leven, iets dat van vele andere dieren niet gezegd kan worden. Een leuke waarneming was een *Visbloedzuiger*, die zich had vastgezoegen aan een *Stekelbaarsje* en vrolijk meezwom.

Bij zo'n speurtocht kom je de meest wonderlijke vormen tegen. Vele soorten vliegen, muggen, haften, libellen e.d. beginnen hun leven als larve in het water. Dit is een beetje te vergelijken met een rups, die zich later verpopt tot vlinder. Het viel nog niet mee de verschillende soorten larven van elkaar te onderscheiden, maar het

bepalen van de juiste soort is beslist een aardige sport.

Het zou hier te ver voeren al onze waarnemingen te vermelden. Toch wil ik er hierbij nog een paar noemen.

Van de slakken kwamen we het meest de Gewone poelslak en de Posthoornslak tegen. Ook de tweekleppige schelpdieren ontbraken niet, want er werden nog verschillende *Erwtmosseltjes* gevonden. Voor degenen die dachten dat schelpen alleen maar in zee voorkomen, was dit toch een hele openbaring. Daarnaast verbaasde ons het grote aantal jonge salamanders en Groene kikkers.

Een bijzondere verrassing vormde tenslotte de Waterspin, de enige spin in Nederland die haar hele leven onder water doorbrengt. We zagen haar steeds met een luchtbel rondzwemmen, die zij als het ware verzamelt. Daarmee bouwt zij een soort "duikerklok" op, waarin zij dan verder onder water kan leven.

Na zo'n anderhalf uur werden de spullen weer ingezameld en de gevangen dieren weer netjes in de sloot teruggezet. De deelnemers waren zonder uitzondering zeer enthousiast en gezien dit enthousiasme verdient een excursie als deze het zeker om nog eens herhaald te worden.

Oud nieuws

Kees Verweij

Onder de rubriek "Oud nieuw" is ditmaal de keuze gevallen op het boek "Beschrijving van de Natuur der Vogelen" van John Johnston, dat in 1660 te Amsterdam werd uitgegeven.

John Johnston was een Schots geleerde, die leefde van 1603 tot 1675. De gegevens putte hij hoofdzakelijk uit eerdere werken van o.a. Gesner en Aldrovandi. Zijn werk is in feite een beknopt overzicht van hetgeen o.a. over vogels in de 17e eeuw bekend was.

Veldwerk en onderzoek waren destijds nog weinig

gangbare begrippen. Vele gegevens zijn ontleend aan overlevering, waarbij de fantasie soms een grote rol speelde.

Het werk van Johnston is oorspronkelijk in het Latijn geschreven, maar gezien de toenemende belangstelling in Nederland voor o.a. de vogels, volgde al spoedig de Nederlandse vertaling, welke hierboven genoemd is. Als voorbeeld volgt hieronder zijn beschrijving van de Spreeuw.

V. HOOF-STUK.

Vande Spreeuw.

DE Spreeuw by de Latynen Sturnus, by de Grieken Psarparus, Bijpta, Bijptus en Golmis (gelijk ghy by *Helychius*, en *Phavorinus* lesen sult) genoemt, is een vogel om sijn verscheiden verwen, en over 't lijf gesprende vlekken schoon, en wordt vande Dicht r schoon geschilderde genoemt. Hy wort niet alleenlijk met witte plekken geverwt, maar is ook roodaghtigh, en is ook somtijds geel; op de vleugels, omtrent de ogen en achter op den rug is hy groenaghtigh: hy heeft een bek niet ongelijk den Exter, in 't einde bruin, een start kort en swart, en de voeten by na saffraanaghtigh. *Aristoteles* schijnt alleenlijk het gemeen geslaght, dat met sijn sangh boven op de huyten, ons de oyren moede maakt, gekent te hebben. *Aldrovandus* vertoonter dry, een geheel wit, den bek, welk uitten geele rood is, en de voeten die licht vleesch-verwigh zijn uitgenomen; de ander had het hooft, hals, en bek wit, boven de ogen twee swarte vlekken, de buik was wit, de beginsels vande vleugels met blauwagtige plekken onderscheiden: de slaghpennen van de vleugels en de start, ghelijkinde gemene Spreeuw, de voeten zijn geel, het gehele lichaam vanden derde was uitten aschgrauwe geel; de borst was met stippelen besprenght: de bek, en voeten waren swart.

So ghy haar plaats besiet, sy werden over alhevonden, sy soeken de Haver-landen, Broek-landen, en de landen daar beesten weyden. 's Winters houden sy haar in de torens en daken: so ghy haar voedsel besiet, sy zijn Al-etters; want behalven Beyen, Druiven die sy graaghten, en daarse vet af werden, eten se ook Geers, Boekweyt, scherlingh, drek en Wormen, ja de dodelichamen van gehangene menschen. Daarom onthouden sich de Neerlanders van haar gebruik in spijsse.

Sy nestelen by na op de selve plaatsen, en wijse als de Musschen: men seit datse drymaal 's jaars broeyen, en op eentijd seven of acht eyren leggen. De Grieken seggen datse Kichlizein, ende de schryver van de Nachtegaal seit Pisitare, wy seggen datse fluiten. 's Morgens vroeg rasen sy seer, 's nachts swijgen se stil. Daar zijnder gesien die de stem van alle vogelen nabootten, en in de steden van Vrankrijk zijnder die een reden volkomenlijk met lange t'samenknopingh uitdrukken. De jonge Keyfers haddener ook een van de selve wetenschap.

Sy hebben eyghen datse met scholen vliegen, en als een ronden bal in malkander swieren, ider naar het midden trachtende. 's avonts vergaderen sy meest, en vliegen dikmaal met so grooten menichte en ghewelt, datse een schaduw en een ghedruis maken. Men seit datse haar selven den Genees-middel bereiden: een sekere wreef an sijn ontlede been, de eyren van de Mieren, gestoten en onder sijn vleugels warm gemaakt, en wierd also in weinigh daghen ghenesen. Sy vresen den Havik, den welken sy van boven oft ter zijden op haar ankommende, met haar vleugels verwayen en onder haar vliegende met drek bewerpen. Sy sterven van Lookzaat, en werden van de honden gevreesd.

Galenus reket haar onder de verdunnende spijsse en die van goet sap zijn, 't welk van de jonge, oft die op de bergen leven te verstaan is. In de Wijnpars-tijd worden se om de overvloed van goet voedsel niet mispresen. *Cardanus* schrijft datse beter werden, als haar eerst gevanghen zijnde, de hoofden afghesneden werden. Den drek van die gene, die met Rijs gevoed zijn, is goet om 't angesicht te smukken.